

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

KOMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Meerkerk; Ds. H. C. van der Ent, Katwijk aan Zee; Ds. R. Kok, Soest; Ds. H. van Leeuwen, Elburg; Ds. D. Slagboom, Barendrecht; Ds. M. C. Tanis, Sliedrecht - Centrum; Ds. M. Vlietstra, Werkendam; J. van Heteren, Sliedrecht - Centrum en Joh. van der Lee, Alphen a.d. Rijn,

REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13,
Meerkerk. Telefoon 01837 - 1357

ADMINISTRATIEF:

Joh. van der Lee, Kwartelstraat 74, Alphen aan den Rijn, telef. 01720 - 73814, postrekening 70.43.50, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het Pand” te Alphen aan den Rijn.
Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar. Advertenties f 0,25 per mm. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

IN DE LEERSCHOOL DES HEILIGE GEESTES

„Die zal u alles leeren”.

Joh. 4:26m

De discipelen hadden drie jaren met Jezus Zelf omgegaan. Wat heerlijk onderwijs hadden zij van deze grote Profeet en Leraar ontvangen. Hij had hen de weg der waarheid recht geleerd. Echter, nu staat Jezus op het punt hen te verlaten. Zij zullen het liefelijk onderwijs, persoonlijk uit Zijn mond tot hen gesproken, moeten missen. En er is nog zo veel waarvan zij onwetend zijn. Dat blijkt uit de vragen die zij Hem doen. Hoe blijkt het dat zij het kruisgeheim nog niet verstaan, als Hij aan het kruis is gestorven, en in het graf is neergelegd. Als zij het verstaan hadden, dan zouden zij niet zo bedroefd zijn geweest. Hoe nodig hebben zij nog Zijn onderwijs. En nu gaat Hij heen! Wie moet hen dan onderwijzen?

Doch, hoe heerlijk komt Jezus hier nu de jongeren te bemoedigen. Zij mogen een andere Leraar in Zijn plaats verwachten, n.l. de Trooster, de Heilige Geest, Welke de Vader zenden zal in Zijn Naam. Die Geest zal een blijvende Leermeester zijn. Die zal nooit van hen heen gaan. Hij is de vertegenwoordiger van Jezus. Die het werk van Christus, als Leermeester, zal voortzetten. Die zal hen alles leren. Zeker, die Geest werkt nooit los van Christus. „Want Hij zal van Zichzelf niet spreken, maar zo wat Hij zal gehoord hebben, dat zal Hij spreken en de toekomende dingen zal Hij u verkondigen, Joh. 16:13b. Hij zal ze niet alleen leren wat Christus persoonlijk tot hen gezegd heeft. Doch inleiden in al de waarheid. Ja, Hij leert altijd, aan de hand van Gods Woord. Hij is de grootste en hoogste Schriftverklaarder! Hij voedt Bijbels op. Dat Woord is voor ons een gesloten boek. Doch de Heilige Geest doet de rechte zin verstaan. Ja, rijk in verscheidenheid is het werk des Heiligen Geestes. Hij is de Trooster! Zoals Hij troost kan niemand troosten. Doch in de hierboven afgeschreven woorden, wordt op de Heilige Geest gewezen als de Geest der „onderwijzing”. Wat een liefelijk Leermeester is Hij. Hij is de Geest der wijsheid en des verstands. Leren door de Heilige Geest is niet slechts verstandelijke kennis bijbrengen, doch ingrijpen in hoofd en hart, zodat het beleven en alzo ervaren waarheid wordt. Zeker, niet dat het door Hem geleerde later altijd even helder voor de ziel leeft. Doch, wat Zijn volk van Hem geleerd heeft, raken zij nooit weer kwijt. De ervaring is Gods kinderen niet vreemd, dat Hij het vroeger geleerde, weer vers en nieuw voor de ziel doet leven, als Hij een terugleiding geeft. Hij is de inwendige Leermeester, Die het verstand verlicht, de nevels op doet klaren. Hij geeft verstand van God en Goddelijke zaken. Zonder het zalmakend verlichtend onderwijs des Geestes bezitten wij geen rechte kennis der dingen. Zeker, dan kunnen er wel zijn, de woorden der zaken, doch de zaken der woorden worden dan gemist. Evenzo noodzakelijk als het Borgwerk van Christus is tot zaligheid, evenzo het zalig onderwijs des Geestes. Die het werk des Geestes uitschakelt, kan niet zalig worden. Hij leert alles wat een mens nodig is te kennen, zoals Hij is, rechtvaardig en heilig, doch

ook groot van goedertierenheid. Hij leert ons, dat God genadig en barmhartig is. De mens in zijn natuurstaat kent God niet. Hij leert ons in zalige ontdekking dat wij God missen. Ja, Hij onderwijst de zondaar uit de spiegel der wet, in zijn schuldstaat voor God. Nooit zal ik recht weten, hoe diep verloren ik lig voor God, zo de Heilige Geest het mij niet bij bevinding leert. Ja, Hij leert de ziel in droefheid, in waar schuld-bewouw, haar ellende en nood uitzuchten tot God. Dat leren kan tweeledig opgevat. Hij maakt bekend, wat ons van nature onbekend is. Doch Hij leert de ziel ook bidden en smeken, daar Hij onderwijs geeft, dat God, Die heilig en rechtvaardig is ook een goedertieren God is, om genade. Ja, Hij onderwijst aangaande de eeuwige vreegedachten Gods en hoe Hij die vreegedachten in Christus verwezenlijkt heeft.

Hij komt het geheim Gods ontsluiten. Hoe zou de ziel 't anders weten, dat in God Christus een weg der verlossing heeft ontsloten. Doch, die Geest onderwijst de leerlingen op Zijn school in de weg des levens, in Christus door God geopenbaard. Die Geest onderwijst en verklaart van waar Christus komt, hoe God Hem tot een Borg stelde, doch hoe Jezus Zich ook vrijwillig tot een Borg gegeven heeft. Die Geest leert ons alles verliezen van onszelf, in Zijn afbrekend onderwijs, en leert door het geloof tot Christus vluchten. Hij stelt Hem aan het geloofs-oog voor, in Zijn dierbaarheid, gepastheid, beminnelijkheid, algenoezaamheid en noodzakelijkheid, in Zijn bloed en gerechtigheid. Door Zijn onderwijs krijgen zij eerst rechte Christus-kennis. Hoe hebben de discipelen de waarheid van dit woord op de Pinksterdag eerst recht beleefd. Wat kregen zij toen een helder licht over de Christus der Schriften, toen de Heilige Geest werd uitgestort en hen dit verklaarde. Toen werd het kruisgeheim voor hen opgelost en verstonden zij, dat Hij door lijden tot Zijn heerlijkheid ingaan moest. Die Geest onderwijst er in, in de beleving, hoe God in Christus is de Vader van Zijn volk. Hoe God in Christus Zijn volk verkoos tot eeuwige zaligheid. Hoe Hij Zijn volk mint met 'n eeuwige liefde, in Christus weer tot kinderen aanneemt. Zo geeft die Geest ook licht over Zijn eigen werk in het hart. Zo onderwijst Hij praktikaal, in de kennis van een Drie-enig God. Zalig de mens, die op de school des Geestes mag zijn. Zijt gij er ook op? Het is een van beiden: Die er niet opkomt, gaat naar de eeuwige duisternis bij het sterven. Die er wel opkomt, zal beginnen bij de laagste klas: de arme zondaar! Doch die moet en zal er ook vorderingen maken. Die zal ook gaan bedelen om Zijn onderwijs: „Heer, ai maak mij Uwe wegen door Uw woord en Geest bekend”. Die leert al meer eigen dwaasheid kennen. Die kan niet nalaten te smeken: „Geef mij verstand met Goddelijk licht bestraald”.

Wijlen Ds. J. v. Doorn

ONTMOETINGS-DAG

TE SLIEDRECHT - CENTRUM

We brengen even in herinnering de ontmoetingsdag, die we D.V. zaterdag 24 april a.s. te Sliedrecht hopen te houden.

Hebt u al plannen gemaakt? Stel het niet uit en tref tijdig maatregelen om samen te reizen per auto, bus of trein. We hopen er weer velen in Sliedrecht te mogen ontmoeten.

B.

VAN DE ADMINISTRATIE

Na ons verzoek, blijven de betalingen voor 1976 nog steeds binnen komen en ook steeds met een extraatje, in totaal werd ontvangen f 294,—, waarvoor als steeds onze dank. Temeer onze dank, omdat de kosten van de uitgave van ons blad steeds stijgende zijn, en wij het abonnementsgeld van f 10,— per jaar nog niet willen herzien. Daarom blijven wij „Bewaar het Pand” bij U allen aanbevelen. Voor ditmaal konden wij slechts een 3-tal nieuwe abonnees noteren; mogelijk voor onze abonnees een reden om te trachten ons blad nog meer bekendheid te geven.

Voor de arbeid van Ds. den Butter in Toronto mochten wij nog 2 giften ontvangen, n.l. van f 100,— gevonden in de collecte van de kerk te Alphen aan den Rijn en 1 van f 25,— van mevr. K. te A. ook hiervoor hartelijk dank.

Adm. „Bewaar het Pand”, Kwartelstraat 74, Alphen aan den Rijn. Giro 70.43.50. v. d. L.

HET EVANGELIE VAN CHRISTUS

44

Het gaat, zoals wij weten, in het Evangelie om de bevrijding van de vloek der wet tot verkrijging van het recht der wet, dat door Christus verworven is. En dat is Gods wet, door Gods vinger geschreven in twee stenen tafelen, om gelegd te worden in het binnenste heiligdom.

Zag de tempelganger door het geloof op de door God ingestelde offerdienst, dan werd daarin door Christus Gods vergevende liefde gesmaakt. Maar had men in deze tempeldienst niet meer dan een historisch geloof, dan kon men met zijn hart niet komen in het heiligdom van Gods vergevende liefde, tot verbinding aan de Heere.

Wij hebben ons innerlijk leven te beproeven of wij wel een levend geloof deelachtig zijn, dat de Heere aankleeft. Wordt dat gemist in het wezen en oefeningen, dan hebben we het historisch geloof als een talent van de Heere, om er mee te woekeren tot verkrijging van het geloof dat door de liefde werkt.

En om ons meer klaarheid te geven in het leven des geloofs, dat zo gesteld werd onder wet-tische bepalingen, spreekt de apostel van de loopbaan des geloofs, zeggende: „Gij liept wel; wie heeft u verhinderd der waarheid niet gehoorzaam te zijn?”

Getroffen door het Evangelie van Gods genade, kwamen de Galaten tot het geloof in Jezus Christus. Van dat geloof werd belijdenis afgelegd voor het aangezicht des Heeren bij het ontvangen van het teken en zegel des Verbonds. En van daaruit werd het een lopen op de loopbaan des geloofs in afhankelijkheid van de dierbare werkingen van de Heilige Geest. Jood en heiden waren daarin verenigd, zonder de minste verplichting zich te laten besnijden. Maar nu zegt Paulus elders, dat het lopen in de loopbaan niet genoeg is, en dat met deze vraag „Weet gijlieden niet dat die in de loopbaan lopen, allen wel lopen, maar dat één de prijs ontvangt?” Doch zo is het niet op de loopbaan des geloofs, dat er slechts één prijs is voor één persoon. De kroon der rechtvaardigheid is voor allen die de Heere in Zijn rechtvaardigheid hebben lief gekregen, om die kroon der heerlijkheid om niet te mogen ontvangen. „Loopt alsoo dat gij die moogt verkrijgen,” vanuit het beginsel der genade. „En een iegelijk die om prijs strijdt onthoudt zich in alles. Deze dan (doen) wel (dit) opdat zij een verderfelijke kroon zouden ontvangen, maar wij een onverderfelijke.”

En dan maakt Paulus deze toepassing voor zichzelf: „Maar ik bedwing mijn lichaam en breng

het tot dienstbaarheid, opdat ik niet enigszins, daar ik anderen gepredikt heb, zelf verwerpelijk worde." Het besef van die grote verantwoordelijkheid is 'n kenmerk der oprechtheid. Wie zichzelf met zijn staat op de been kan houden, is niet gezond in het standelijke leven. De Heere bindt ons de grote verantwoordelijkheid van het strijden om in te gaan, op het hart. En dat is een les die wij biddende ter harte hebben te nemen. Een les die door velen onder de Galaten niet ter harte genomen werd, want van dat wel lopen werd afgeweken. Door de Waarheid niet gehoorzaam te zijn, zijt gij haar ongehoorzaam geworden, want een derde weg is er niet. Van een godsdienstige neutraliteit kan hier niet gesproken worden.

Het was door invloed van buitenaf, dat een ander Evangelie werd aangenomen, om het Evangelie van Christus te verdringen. En in dat verband werd gesproken van wet en Evangelie. En is dat niet goed? Ja, dat kan goed en dat kan verkeerd zijn, want daar is tweërlei wet. Het is ons bekend dat de wet van Adam, en dat is de wet van het verbroken werkverbond, haar verheerlijking heeft verkregen in Christus. Hij heeft in Zijn lijdelijke gehoorzaamheid de vloek der wet gedragen en in Zijn dadelijke gehoorzaamheid het recht der wet vervuld. En dat omvat bevrijding van de straf en een recht ten eeuwige leven.

Bij de wedergeboorte wordt de wet van Christus in het hart geschreven door Zijn Geest en dat breekt de kracht der zonde, want door de wet der liefde stort de Heere Zijn liefde uit in het hart. En van daaruit komt de zondaar tot de onberouwelijke keus om de Heere te vrezen en in Zijn wegen te wandelen. Die heerlijke levendmaking heeft de dode zondaar in de eerste plaats nodig.

Maar nu heeft het ook plaats, dat men met een ontwaakte consciëntie werkzaam wordt vanuit de wet van het werkverbond, want van die wet heeft elk mens van nature nog een flauw afschrift in zijn hart. De Schrift zegt, dat de heidenen door de spraak van hun consciëntie getuigenis geven, dat de wet geschreven is in hun harten. Zij hebben uit kracht daarvan een onuitroeibaar besef dat er een God is, Die gediend moet worden.

Komt de mens uit kracht daarvan door de twistingen van Gods Geest met hem tot bekering, dan gaat dat gepaard met veel benauwdheid, maar de ware boetvaardigheid wordt er in gemist.

Het komt niet tot een ootmoedig buigen voor de majesteit van Gods recht in het aanvaarden van de straf der zonde. Adam is niet gekomen tot bekering vanuit de wet van het werkverbond. De Heere heeft door de wet van Christus te schrijven in zijn hart, Zijn liefde in hem uitgestort en uit kracht daarvan werd hij een vijand van zonde, Satan en ongeloof. Met de bekentenis dat zijn vrouw was geworden „moeder aller levenden", bekende hij vader aller doden te zijn, met verootmoediging.

En zo heeft de Heere de mens ontdaan van het eigengemaakte kleed van vijfgeboombladeren. Om hem te kleden met het kleed van het offer door de Heere geschonken. En daar de priester door de huid van het brandoffer, dat hem van Godswegen geschonken werd, in zijn priesterambt bevestigd werd, bekwam Adam door het vel van het offerdier tot bedekking van zijn naaktheid, de priesterlijke waardigheid, om de Gode welbehagelijke offerdiensten te vervullen in zijn huis.

Christus heeft de wet van het werkverbond verheerlijkt met Zijn enige en algoeuzame offerande. En door die offerande niet in haar volkomenheid te aanvaarden, kwamen de Galaten zich door het bloed der besnijdenis te verbinden aan de ceremoniële wetten, tot voldoening van de wet der zeden, wat de Schrift veroordeelt. En in deze godsdienstige gevoelens, was niet het gevoel van Christus. Door Hem is Gods Wet in Gods Raad ten volle aanvaard, wat door Petrus op de Pinksterdag zo krachtig tegenover de Joden betuigd werd tot bekering. De Heere komt door het Evangelie op een radeloze wereld. Een wereld die met zichzelf geen raad weet. En alle godsdienstige gevoelens die opkomen uit een wettische godsdienst, lopen uit op een bittere teleurstelling.

Maar door het Goddelijk roepen van de mens in het Evangelie, komt Hij door Zijn Geest tot het gevoel van Christus. En dat is het gevoel

van Zijn ontfermende liefde die het hart inneemt tot verbinding aan Hem. Gods kinderen zijn in het leven des geloofs geen blote verstandsmensen. Het gaat bij hen niet buiten het hart om, doch door het hart heen, zodat zij er met hun ganse hart achterstaan. Het is ook weer niet een leven vanuit hartstochtelijke gevoeligheden. Daarvan zijn de oprechten afkerig. Het Woord Gods is voor hen waarachtig in 't hart, het leeft in hun hart en dat gevoelen zij, daar zij het Woord hartelijk liefhebben. „En dit bid ik God", zeide Paulus, „dat uw liefde nog meer en meer overvloedig worde in erkenning en alle gevoelens."

De liefde van het Evangelie werd gesmaakt, daar het hart er door verkwikt werd en gesterkt in het geloof. En nu bad hij de Heere om het opwassen in de kennis van het Evangelie, om steeds meer met de liefde van Christus vervuld te mogen worden. Ja, om er overvloedig in te worden, opdat zij er van zouden spreken tot anderen. Want dat dient tot vereniging in het gevoel van Christus, dat is in de liefde van het Evangelie.

Door de Waarheid gehoorzaam te zijn, wordt het hart gesterkt, om in dat gevoelens staande te blijven tegenover allerlei wind van leer. „Gij liept wel," zegt Paulus, opdat zij tot de eerste liefde van dat lopen, boetvaardig zouden wederkeren, en de kroon der rechtvaardigheid niet gemist zou worden voor de eeuwigheid die aanstaande is.

Galaten 5:7, 8.

R. Kok

DE PREDIKING VAN DE NADERE REFORMATIE

Bij uitgeverij G. Kool te Veenendaal is kort geleden een boek verschenen van R. Loonstra, getiteld: Perspectieven in de prediking der nadere reformatie. Het is een boek van rond 100 blz.

De schrijver begint aldus:

„Een niet gemakkelijke onderneming.

Dr. T. Brienens heeft een proefschrift geschreven onder de titel: „De prediking van de Nadere Reformatie". In zijn boek brengt de auteur veel ter sprake. Zijn onderzoek heeft betrekking op een periode van meer dan twee eeuwen. De eerste die besproken wordt is Jean Taffin, 1528 - 1602, en de laatste die aan de orde komt is Theodorus v. d. Groe, 1705 - 1784. Bestudering van bovengenoemde dissertatie is voor mij de aanleiding geweest om dit boek te schrijven. Het geeft in zekere zin een beoordeling van dr. Brienens werk."

Na het lezen van dit begin zouden we verwachten, dat er ernstige kritiek op het proefschrift zou komen, maar dat is o.i. niet het geval. Loonstra is het niet in alle opzichten met Brienens eens. Dat laat hij wel uitkomen. Maar we krijgen toch de indruk, dat Dr. Brienens wel in hoofdzaak met het boek van Loonstra zal instemmen.

De schrijver volgt niet het boek van Brienens op de voet, gaat ook de hoofdzaken daarvan niet na om die daarna aan een principiële kritiek te onderwerpen, maar hij neemt als uitgangspunt de belofte van het evangelie. Hij haalt schrijvers uit de tijd van de Nadere Reformatie aan en uitspraken van Gods Woord en ook artikelen uit onze belijdenis.

Bij het lezen van het werk van Loonstra moesten we denken aan een kerkelijke vergadering, waarop ook over de beloften van het evangelie gesproken werd. Dat gebeurde aan de hand van de Dordtse leerregels. Een der aanwezigen maakte de opmerking dat deze leerregels nog meer uitspraken bevatten dan de inleider genoemd had, bij voorbeeld in hfdst I, waarin het gaat over de Goddelijke verkiezing en verwerping. Zonder dit eerste hoofdstuk kan niet over de volgende hoofdstukken worden gesproken of geschreven.

Dan komt ook beter tot zijn recht wat onze belijdenis zegt op grond van Gods woord. Dan komt immers ook duidelijk uit wat het woord der belofte is en tot wie het komt. We lezen daar in het eerste artikel: Aangezien alle mensen in Adam gezondigd hebben, en des vloeks en eeuwigen doods zijn schuldig geworden, zo zou God niemand ongelijk hebben gedaan, indien Hij het ganse menselijke geslacht in de zonde en vervloeking had willen laten en om de zonde verdoemen, volgens deze uitspraken des Apostels... Dan volgt in artikel 2: Maar hierin is de liefde Gods geopenbaard, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon in de wereld gezonden heeft, opdat een

iegeijk, die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe. In aansluiting daarmee lezen we in artikel 3: En opdat de mensen tot het geloof worden gebracht, zendt God goeder-tierenlijk verkondigers van deze zeer blijde boodschap, tot wie Hij wil, en wanneer Hij wil; door wier dienst de mensen geroepen worden tot bekering en het geloof in Christus den gekruisigde. Dan lezen we verder in artikel 5 van het tweede hoofdstuk: Voorts is de belofte des evangelies, dat 'n iegelijk, die in de gekruisigde Christus gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe; welke belofte alle volkeren en mensen, tot welke God naar Zijn welbehagen Zijn evangelie zendt, zonder onderscheid moet verkondigd en voorgesteld worden, met bevel van bekering en geloof.

De heer Loonstra noemt veel, maar naar onze mening zou hij zich hebben kunnen beperken tot het citeren van uitspraken van de schrijvers der Nadere Reformatie, die Dr. Brienens in zijn proefschrift bespreekt. Juist deze schrijvers laat Loonstra in hoofdzaak met rust. Dit komt ons voor als een groot verzuim. Er moet toch bij hen wel voldoende stof te vinden zijn om het oordeel van Loonstra over de predikers van de Nadere Reformatie te bevestigen. Wanneer dat niet het geval is vervalt daarmee het hele betoog van de schrijver.

We kunnen voor de zuiverheid van de belijdenis van een der voornaamste vertegenwoordigers van genoemde predikers verwijzen naar een werk van Willem Teellinck, getiteld: Nieuwe Historie van de oude mens. In de vorige jaargang van ons blad hebben we uit dit werk een en ander overgenomen. Daarnaast kunnen we nu verwijzen. Het is ons nu genoeg om te vermelden, wat Teellinck boven paragraaf 43 zegt: Dat diegenen slechts mogen en kunnen geloven, dat hun zonden en goddeloze streken van de „oude mens" vergeven zijn, die zichzelf verloochenen, met hun verkeerde streken breken en hun hart en ziel naar Christus begeven; kortom, die zich met de ware bekering ongeveinsd bezig houden. Het werk van Teellinck is zeer levenswaardig en laat ons zien hoe de predikers van de Nadere Reformatie — we mogen hem toch een goede vertegenwoordiger van die predikers noemen — over deze gewichtige zaken dachten. Blijkens zijn eigen werk is Loonstra het met deze predikers eens. Ja, hij verdedigt hen. Maar dan was het ook veel beter en juist geweest, wanneer hij in de opbouw van zijn werk en de wijze van zeggen zich aangesloten had bij deze predikers, die zich gronden op Schrift en belijdenis.

We hebben waardering voor de poging van Loonstra om het op te nemen voor de oude schrijvers, die door Gods Geest verlicht onderscheid konden maken tussen het goede en het kwade.

Maar we moeten er ons wel voor wachten uitspraken te doen, die we niet kunnen verantwoorden. Zo zegt Loonstra op blz. 64/65: „Het gehele kerkelijke en geestelijke leven, ook binnen de Gereformeerde Gezindte, vertoont een armzalige aanblik. De beste preek die ooit in onze tijd gehouden is, haalt niet bij de preken van de Nadere Reformatie. In het algemeen genomen vertegenwoordigt de Gereformeerde Gezindte de Nadere Reformatie — helaas — niet. Ook al schermt men nog zo met grote, gewichtige woorden. Deze woordenkramerij doen dienst om het onvermogen deze tere zaken naar Gods Woord uit de bediening des Heiligen Geestes te behandelen, te camoufleren. Het is hoog tijd de vinger op de wonde plek te leggen." Dat er veel te veroordelen is en met zorg moet vervullen kunnen we wel met de schrijver eens zijn, maar dat de beste preek van nu niet haalt bij de preken van de Nadere Reformatie is ons wel een wat te krasse uitspraak en veel te weinig genuanceerd. Op de laatste bladzijde van zijn boek erkent Loonstra zelf, dat de prediking van de Nadere Reformatie niet het eind van alle tegenspraak is.

We willen eindigen met wat Loonstra zelf als wens uitspreekt en ons daarbij aansluiten:

„Moge dit geschrift ertoe dienen dat de belangstelling voor de nalatenschap van de oude schrijvers gewekt wordt en deze erfenis, biddend, grondig onderzocht wordt. De auteur is dan voor zijn moeite rijkelijk beloond."

Het boek kost f 13,90.

B.

DE KOFFIEBAR

Het stuk, dat we schreven in het classicale kerk-

blad, dat we in het vorige nummer van ons blad aanhaalden, was uiteraard allereerst voor eigen gemeente bestemd. Maar het is een classicaal blad en zo lazen ook anderen wat we schreven. Dat is verblijdend. Het was echter teleurstellend te moeten merken, dat op een afkeurende wijze gereageerd werd. Er is natuurlijk een zwijgende meerderheid, die haar stem niet laat horen. Zo is het op ander gebied ook. Denk maar aan politieke en sociale activiteiten. Die meerderheid zweeg, maar enkele lezers, die het niet met ons eens waren, schreven een brief.

Eerst ontvingen we een sympathieke brief van een paar jonge mensen, die er mee zaten. Zij hadden het lied, dat op de koffiebar gezongen werd, ook gezongen op vergaderingen van de vereniging en op districtvergaderingen. We hebben hun haast per omgaande teruggeschreven.

Later kwamen er nog twee andere brieven, die meer zakelijk van aard waren. De eerste daarvan kwam juist toen we al een artikeltje voor het volgende kerkblad gereed hadden. We hebben toen nog in het kort kunnen reageren en hadden gedacht daarmee te kunnen volstaan. Maar toen kwam er de volgende brief en daarom hebben we weer een artikeltje voor het kerkblad geschreven. Dat laten we hier volgen: We komen nog eens terug op wat we schreven over de koffiebar. In het vorige nummer hebben we het er nog wel even over gehad in verband met de reacties die we ontvingen. Dat was slechts in het kort. Ons artikeltje voor dat nummer lag al ter verzending gereed, toen we de brief van de lezer uit B. ontvingen. Daarna kwam er nog een brief van een lezer uit H. Het lijkt nu goed op beide brieven nog even te reageren.

In de brief uit B. lezen we: „Wanneer u vervolgens stelt over de inhoud van het door u geciteerde lied nr. 7 uit de bundel Jeugd in Actie: „Zo wordt een verderfelijke leer ingegoten in in de harten van jongeren”, ontstaat er voor de eenvoudige lezer onmiddellijk de neiging om naar de bijbel te grijpen en de bewijzen voor uw uitspraak in de Heilige Schrift op te zoeken. U vond het n.l. niet nodig om dit apart aan te tonen.” De schrijver wijst op Mt. 4 : 18 - 22 en 5 : 13 - 16 en Lk. 13 : 22 - 24. Ik noemde deze teksten de vorige keer als niet terzake dienende. Daar gaat het over het volgen van Jezus. Zo zegt de schrijver zelf. Volgelingen van Jezus zijn wedergeboren mensen, geroepen met 'n zaligmakende roeping. De noodzaak daarvan leert de Schrift. De Heere Jezus sprak tot Nicodemus, die wellicht al oud geworden was, over de wedergeboorte. De geschiedenis van de rijke jongeling zij ons tot lering. De Heere Jezus leerde, dat niemand tot Hem kon komen dan alleen wanneer de Vader trok. Dat doet niets te kort aan de welmenendheid van de roepstem van het evangelie.

We moeten levendgemaakt worden. Er is niemand die naar God vraagt. We zijn van nature vijanden van God. Dat geldt de wereld, maar ook de kerkmens, tenzij de Heere hem door wederbarende genade te sterk geworden is. In het aangehaalde lied gaat het over goedwillende jongelui. Zulke mensen zijn er niet. Het is verderfelijke als we door dergelijke liederen beïnvloed worden. Laten we maar goed voor ogen houden, dat wij en onze kinderen niet in het rijk Gods kunnen komen tenzij wij van nieuws geboren worden. En de Heere geve ons te verstaan of te leren verstaan: En u heeft Hij mede levend gemaakt daar gij dood waart.... En: uit genade zijt gij zalig geworden.... Mensen, die daarvan oprecht getuigenis kunnen geven, worden er niet veel gevonden.

Ik hoop, dat het deze briefschrijver door het bovenstaande duidelijk is geworden, waarom we schreven zoals we het deden. Er zijn betere liederen. Willen we er een paar noemen?

Welzalig, die Gij hebt verkoren....

of:

Gij toch, Gij zijt hun roem....

De andere briefschrijver zegt, dat het stuk in het kerkblad hem op bepaalde punten zeer bevreemd en bedroefd heeft. Hij schrijft o.a.:

„In de eerste plaats citeert u een lied dat door de jongeren in de koffiebar werd gezongen. U noemt dat een **verderfelijke ingegoten leer**. Ik kan u hierin absoluut niet volgen waartegen u bezwaar heeft. Het lied staat midden in deze tijd en wijst zeer goed aan waar het aan schort bij de mensen, ook de kerkmensen. Is het mis-

schien dat we dit niet willen horen, ook als bekeerde mensen; ds. denk hier eens over na. De uitgever van het lied is Joh. de Heer, daaruit hebben de „ouders” bij het harmonium vroeger de liederen gezongen, ik mag aannemen ook u.” Tot zover de brief.

We hopen, dat het de briefschrijver na wat we hierboven schreven duidelijk geworden is, dat we ernstige bezwaren hebben tegen dit lied en vele andere liederen van dergelijke strekking. Dat gold dus ook de bundel van Joh. de Heer, voorzover die een andere geest ademt dan de Geest des Heeren.

Hier schuilt juist een groot gevaar. Zo kregen we kortgeleden een bijbels dagboek ter recensie toegezonden. Het was geschreven door predikanten van verschillende kleur en kerk. Daar kwamen de grootste ketterijen in voor, bv. dat we nu wel weten, dat de aarde al zoveel miljoenen jaren bestaat. Niet alle stukjes waren in dezelfde geest geschreven. Maar hier dreigt juist een groot gevaar. Er staat niet voor niets geschreven: beproeft de geesten of ze uit God zijn.

In een slotartikel willen we het tweede gedeelte van ons artikel in het classicaal kerkblad opnemen.

B.

VOOR DE JEUGD BESTE JONGELUI!

Gideon 64

Ook zond Gideon boden in het ganse gebergte van Efraïm, zeggende: Komt af, de Midianieten tegemoet, en beneemt hunlieden de wateren tot aan Beth-Bara, te weten de Jordaan; also werd alle man van Efraïm bijeengeroepen, en zij benamen hun de wateren tot aan Beth-Bara en de Jordaan.

En zij vingen twee vorsten der Midianieten Oreb en Zeëb, en doodden Oreb op de rotssteen Oreb, en Zeëb doodden zij in de perskuip Zeëb, en vervolgden de Midianieten; en zij brachten de hoofden van Oreb en Zeëb tot Gideon over de Jordaan.”

Richt 7 : 24, 25.

We moeten ons weer even het strijdtoneel voorstellen, zoals het was tijdens de vervolging van het leger der Midianieten. Het leger dat gerecruiteerd was uit de stam van Manasse en Naftali en Aser, vervolgden de vijand vanuit het Noord-Westen, terwijl de vijand in Zuid-Oostelijke richting zich in veiligheid zocht te stellen. Gideon was ook een taktvol krijgsman, krachtens z'n roeping niet alleen bevoegd om aan het hoofd van zijn leger te staan. Maar de praktijk leerde dat hij ook bekwaam was om leider te zijn. Dit zijn twee zaken, die samen moeten gaan. Iemand die geroepen is, om leider te zijn, moet beide eigenschappen bezitten. En dan denk ik bijzonder aan diegenen die dominee zijn. Daar zijn dominees en dominees. Daar zijn er die van God geroepen zijn en daar zijn er, die zichzelf maar de „profetenmantel” hebben aangetrokken. Zij zijn door de Heere nooit geroepen. Zij kunnen zelfs, krachtens hun opleiding bepaalde bekwaamheden hebben, maar zij missen de bevoegdheid, aangezien ze door de Heere, de Koning der kerk nooit zijn uitgezonden. Als hen daarnaar gevraagd wordt, dan blijft men elk antwoord schuldig.

Doch die door de Heere geroepen zijn, die zijn bevoegd en die hebben ook zekere bekwaamheden om hun ambt te bekleden, al zal de bekwaamheid van de een groter zijn dan van de ander. Niet een ieder heeft tien talenten ontvangen. Er zijn er ook met vijf en nog minder. En die door de Heere geroepen is, zal zijn onbekwaamheid in zichzelf menigmaal moeten belijden. Nochtans worden beide eigenschappen door de Heere samengevoegd bij hen, die Hij in Zijn dienst wil gebruiken.

Dat Gideon ook bekwaam was, blijkt uit het feit dat hij boden zond naar het gebergte Efraïms. Want die stam was zuidelijker gelegen, en die kon dan vanuit de Zuid-Westelijke hoek in de richting van het Noord-Oosten het leger der Midianieten zoeken op te vangen. De vijand werd dus van twee kanten in het nauw gedreven. Zij moesten de veren van de Jordaan bezetten, want daarover probeerden de Midianieten te vluchten, om veilig in hun eigen land aan te komen. Ik hoop dat jullie de situatie goed begrijpen. Het staat niet voor niets in het Woord van God beschreven. Uiteindelijk moet alles worden aangewend, om de vijand te weerstaan. Dat was in de strijd, die Gideon te voeren had zo, en dat is in de geestelijke strijd nog zo. Geen middel mag ongebruikt gelaten worden, om het rijk van

de vorst der duisternis afbreuk te doen. Ik geloof dat dit nog wel eens vergeten wordt. Dat is dan tot schade van de Kerk en de vijand spint daar garen bij.

Nu trekken de stammen dus **gezamenlijk** op, de vijand tegemoet. Dat is een aantrekkelijke trek in deze geschiedenis. Mocht deze trek maar meer gevonden worden, in de strijd die de kerk vandaag tegen de wereld heeft te voeren. Helaas wordt het zo menigmaal gezien, dat men niet met elkaar strijdt, maar tegen elkaar. We zullen daar hier maar niet verder over uitweiden, een ieder die geen vreemdeling is in het kerkelijke leven, weet dit maar al te goed.

De Efraïmieten, die de andere stammen te hulp kwamen, deden het voortreffelijk. Zij namen twee van de vier koningen gevangen, namelijk Oreb en Zeëb. Deze koningen hadden een schuilplaats opgezocht. De een had zich verstoken in een rotssteen. We zullen hier hebben te denken aan een kloof in een steenrots. De ander was weggekropen in een wijnpersbak. Zij zullen als heidense koningen zich daar wel tamelijk veilig gevoeld hebben. Doch hoe vergisten zij zich. Want zij werden ontdekt en uit hun schuilplaatsen te voorschijn gebracht. En ter plaatse gedood. Want zij doodden Oreb op de rotssteen Oreb en Zeëb doodden ze in de perskuip Zeëb. Dat wil natuurlijk niet zeggen, dat die Rotssteen van te voren al Oreb heette, en dat die perskuip van te voren naar Zeëb was vernoemd. Deze namen zijn gegeven, ter gedachtenis aan het gericht wat aan die twee koningen voltrokken werd. Hun schuilplaatsen werden hun strafplaatsen. Dat hadden zij van te voren niet kunnen bedenken. Zij konden wel de mensen zoeken te ontlopen, maar zij konden de Heere niet ontlopen. Want Diens hand is tenslotte in al deze dingen geweest.

Ik geloof jongens en meisjes, dat wij daar ook over na moeten denken. Want we worden allemaal door de dood achterna gezeten. Elk mens wordt achtervolgd. De meesten hebben er geen erg in. Zij gaan vrij en frank door de wereld. Zij denken nooit aan die „laatste vijand” de dood. Zij stellen de dag des doods verre van zich. Zij zoeken daarom ook geen schuilplaats. Dat is helemaal niet nodig. Het komt zelfs in hun gedachten niet. Als ze nog eens gewaarschuwd worden dat de dood hen op de hielen zit, dan wordt dit voor kennisgeving aangenomen. Het zal wel waar wezen, doch men gelooft het niet. Men gaat rustig zijn gang. Ik zou het ook zo kunnen zeggen: Men slaapt rustig door. Beiden is waar. Je moogt het een betrekken op de dag — gaan — en je mag het andere betrekken op de nacht — slapen — doch een ieder begrijpt wel wat we bedoelen. En ik dacht, dat als een ieder eerlijk is, dat hij/zij het nog toe zal moeten stemmen ook. Want dat is toch de werkelijkheid, zo lang onze ogen voor de werkelijkheid niet geopend worden, namelijk dat wij sterven moeten.

Hoe menigeen is ongedacht en onverwacht al door de vijand overvallen. Je kunt het lezen in de krant dat jonge mensen ook sterven. Kleine kinderen ook. Daar wordt wel eens gezegd: Oude mensen móeten sterven en jonge kunnen sterven. Misschien hebben jullie deze uitdrukking ook wel eens gehoord. Ik meen zelfs hem wel eens eerder hier neergeschreven te hebben. Toch is bovengenoemde uitdrukking maar betrekkelijk waar. Het is waar dat oude mensen móeten sterven, doch het kan misleidend werken door te zeggen, dat jonge mensen kunnen sterven. Want dan zit er altijd nog de gedachte in dat ze ook kunnen blijven leven. Nu willen we geen spijkers gaan zoeken op laag water, maar we willen wel proberen de ernst van dood en eeuwigheid op het hart te binden. En dan moeten we zeggen, dat jonge mensen ook móeten sterven. Ouden en jongen staan ten deze allemaal op één lijn. Uit oorzaak van de zonde zijn we allemaal kandidaten van de dood. Want de ziel die zondigt, jong of oud, die móét sterven. En geen mens is er, die niet zondigt.

Nu kan het wezen, dat men door de dood zich achtervolgd ziet. Een bepaalde ziekte heeft je aangetast. Je begint te vrezen dat je wel eens zoudt kunnen sterven. En wat doe je dan? Ik was laatst eens in het ziekenhuis. Ik sprak een beetje in het algemeen. En dat begon de aandacht te trekken. Steeds meer mensen kwamen luisteren. Ik zei toen: Het is opmerkelijk, dat de mensen op bed meestal nogal „mak” zijn. Iemand antwoordde toen: Geen wonder, want

dan is je weerstand gebroken. Ik dacht: Man, wat zeg jij een waarheid. Als je ziek bent is je weerstand gebroken. Doch niet zodra is de mens weer beter, of de „weerstand” herstelt zich. Men is dan weer de oude vijand. Denk daar ook maar eens over na.

Doch als men door de dood zich nagezeten ziet, dan handelt men in de meeste gevallen net als die koningen Oreb en Zeëb. Doen wij dat ook niet? Dan gaan we schuilplaatsen zoeken. We gaan dan alle goede dingen opnoemen en zoeken onszelf daarachter te verbergen. We stellen ons dan gerust, we proberen het geweten te sussen en zeggen dan: Ik heb nog nooit iets bijzonders gedaan. Waar zou ik nu eigenlijk bang voor moeten zijn. Wij hebben een dergelijke redenering al menigmaal gehoord. Ik hoop niet dat jullie ook zo redeneren, want een „zodanige” schuilplaats geeft echt geen veiligheid. Als je niets anders hebt dan wat „eigengerechtigheden”, is dat geen bedekking voor de dood. Als je dan ontdekt wordt, wordt je uit de schuilplaats te voorschijn gehaald. Dan wordt het vonnis aan je als een „vijand van God” voltrokken. Om dat te ontkomen, moet je een andere Schuilplaats hebben. Die in de Schuilplaats van de Allerhoogste is gezeten, die zal vernachten in de schaduw van de Almachtige. Ik zou zeggen, lieve vrienden, zoekt daar je ziel geborgen te krijgen. Daar ben je alleen veilig. Die Schuilplaats is Christus. Wie in de Zoon gelooft, die heeft het eeuwige leven. Die behoeft de dood niet te vrezen. Want die heeft in Christus, de dood achter de rug. Die wordt, als de dood dan toch komt, van sterven alleen maar beter. Dan gaan zij de Jordaan over, het eeuwige land der rust, dat is het hemelse Kanaän, binnen. Doch mijn ruimte is weer gevuld. Ik moet gaan eindigen, doch houdt het geschrevene in de gaten. Zoekt de Heere, de Schuilplaats, terwijl Hij te vinden is.....

Jullie aller vriend, Ds. H. C. v. d. Ent.

ATTENTIE!

Iemand uit Zaandam, die ik van zijn kinderjaren af ken — hij is nu tussen de 50 en 60, schreef mij o.a. het volgende. Hij zou dit graag in ons blad zien opgenomen:

„We zijn in contact gekomen met een jongen van 17 jaar, die sinds ruim twee jaar ernstig ziek is, hij heeft botkanker. Hij wordt kunstmatig in leven gehouden door injecties in z'n rug waardoor z'n haar geheel uitvalt. Deze jongen blijft optimistisch en blijmoedig, want hij wil leven en niet sterven, maar kan ook

niet sterven. Van het laatste is hij zich niet of nauwelijks bewust omdat hij nog nooit heeft gehoord van de Heere en Zijn Woord; hij tast evenals zijn ouders volkomen in het duister.

We hadden het voorrecht hem te wijzen op de dingen der eeuwigheid en dit heeft tot gevolg gehad, dat hij is gaan lezen in Gods Woord en nu ook met vragen komt aangaande de dingen der eeuwigheid. We zijn ons er goed van bewust, dat we deze jongen niet tot bekering kunnen brengen en daarom wil ik langs deze weg een ieder die bidden heeft geleerd oproepen dit te doen voor deze jongen. Wie weet, de Heere mocht zich wenden en Zich over hem en ons allen komen te ontfemen door de rijkdom Zijner Genade en tot eer van Zijn Grote Naam.

Mochten er onder U zijn, die deze jongen een briefje of kaart willen sturen dan graag; hij spaart ook postzegels en munten.

Zijn adres is: Geert Jan Rekoert, Twiskeweg 43 Zaan-

dam. Allen heel hartelijk dank; dat de Heere de eer mocht krijgen”.

Tot zover mijn briefschrijver. Bij wijze van uitzondering willen we hier plaats aan geven. Laten we zoeken mee te leven met deze jonge vrienden zoveel anderen, die verkeren in wegen van lijden en smart. B.

Gouden Harpen

DE NIEUWE MEDITATIEPLAAT IS UIT!

BESTELNUMMER 76 GH 23

PRIJS f 16,50

Ds. W. L. Tukker te Sirjansland spreekt over „DE PLAATS BEWOGEN”, n.a.v. Handelingen 4:29-31 en Ds. H. Paul te Rotterdam over „ER IS PLAATS BIJ MIJ”, n.a.v. Exodus 33:21, compleet met bijpassende psalmen.

U kunt ook een abonnement nemen op deze serie. Elke drie maanden verschijnt een nieuwe meditatieplaat. Indien U zich minimaal een jaar abonneert en daarna tot wederopzegging betaalt U slechts f 14,50. Franko huis, zonder verdere kosten.

Neem nu eens een abonnement. Ook reeds eerder verschenen platen nog allemaal verkrijgbaar. Vraag folders aan bij:

Gouden Harpen
grammofoonplatenmaatschappij
postbus 135, Lisse
telefoon (02521) 14543 b.g.g.14215

„Nogmaals wil ik U meedelen dat de kruiden heel goed zijn.”

N. v. L. te E.

Tegen praktisch iedere kwaal leveren wij

**GENEES-
KRACHTIGE
KRUIDEN**

Maandkuur f 10,95

(verzendingkosten
inbegrepen)

**Drogisterij
SIKKING**

Barrevoetstraat 5
Haarlem
Tel. 023 - 31 28 82
B.g.g. 324606

Het adres voor al uw

GOEDE BOEKEN

lees- en prentenboeken,
bijbels (uitsluitend staten-
vertaling) en psalm boek-
jes is

G. KOOL

Stationssingel 50
Veenendaal
Telefoon 08385 13978
Postbus 177

(Uw bestelling ongefrankeerd: antwoordnummer 77).

Herplaatsing wegens mis-
stelling

Te huur

in Westkapelle en
Aagtekerke

ZOMERHUISJES

en

APPARTEMENTEN

bij de mooie Wal-
cherense kust

Telefoon 01187 - 441

Het hotel waar mevrouw
zich „uit” - en mijnheer
zich „thuis” voelt.

HOTEL

**DREYEROORD -
OOSTERBEEK**

Telefoon 085-333169

Plaatst Uw

Familieberichten

in

„Bewaar het Pand”

Mbuma - zending TE LEIDEN

De 13e ZENDINGSDAG van de Ned. Stichting Mbuma-zending wordt D.V. gehouden op

VRIJDAG 30 APRIL 1976 (Koninginnedag)

in de GROENOORD-HAL, Willem de Zwijgerlaan, Leiden.

Telefoon 071 - 120045.

Aanvang: 10.30 uur precies.

Sprekers:

Ds. C. Smits van Giessendam (1e voorzitter); opening.

Ds. Donald MacLean van Glasgow, Schotland.

Ds. Joh. v. d. Poel van Ede.

Pauze: 12.30 - 14.00 uur.

Ds. P. J. Dorsman van Staphorst.

Dr. James Tallach van het Mbuma-hospitaal in Rhodesië

De heer L. M. P. Scholten van Krimpen aan den IJssel.

Ds. F. Mallan van Vlaardingen (2e voorz.); slotwoord.

De Groenord-hal is in de nabijheid van het station Leiden en is gelegen bij de snelwegen met aansluitingen op alle richtingen.

Grote parkeergelegenheid en restaurants zijn aanwezig.

De Ned. Stichting ondersteunt het geestelijke en medische zendingswerk van de Vrije Presbyteriaanse Kerk van Schotland.

Deze kerk werkt o.m. reeds ruim 70 jaren in Rhodesië (Afrika) en heeft 4 zendingsposten met ziekenhuis en kerken en ongeveer 35 voorposten in de oerwouden.

Het zendingswerk breidt nog steeds uit, de noden zijn groot en veel.

Penningmeester Mbuma-zending, Culemborg. Giro 1.61.85.70.

Vraag toezending Mbuma-maandblad aan: secretaris Mbuma-zending, Postbus 649. Hilversum.

Zendingsbusjes aanvragen bij: de Heer H. J. Veenema, Laarderweg 241, Bussum, Telefoon 02159 - 15115.

Vereniging voor Christelijk Voortgezet Onderwijs op Reformatorische grondslag te Gorinchem

Nog steeds vragen wij voor onze GOMARUS - MAVO,
Grote Haarsekade 121 te GORINCHEM m.i.v. 1 augustus
1976

Leraren/Leraressen

VOOR DE VOLGENDE VAKKEN:

NEDERLANDS	± 29 uur
FRANS	± 9 uur
ENGELS	± 8 uur
DUITS	± 23 uur
AARDRIJKSKUNDE	± 13 uur
WISKUNDE	± 8 uur
HANDVAARDIGHEID	± 5 uur
MUZIEK	± 9 uur

ALS U IN OVERWEGING NEEMT, DAT DE SCHOOL

- op 1 aug. 1974 gestart is;
- komend cursusjaar voor het eerst een vierde klas heeft;
- vier nieuwe eerste klassen verwacht;
- voor alle vakken in de komende jaren meer uren beschikbaar heeft;
- momenteel nog ongeveer 100 lesuren vakant heeft;
- plaats heeft voor mensen die het Reformatorisch onderwijs van harte willen dienen;
- door verschillende combinaties een volledige week-taak kan bieden;
- bevoegden of studerende voor één of meer van de bovengenoemde vakken graag wil benoemen;

stuurt U dan Uw sollicitatiebrief aan de secr. van de vereniging, p/a Sijlweg 4, Werkendam. (Gaarne binnen 1 week).

Verdere inlichtingen worden gaarne verstrekt door de directeur, C. P. Huissen, telefoon 01846 - 4302 (privé) of 01830 - 23899 (school) of de adjunct-directeur J. Visser, telefoon 01846-4437.